

Sarajevo, 13.05.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.05.2019.- 10.05.2019.

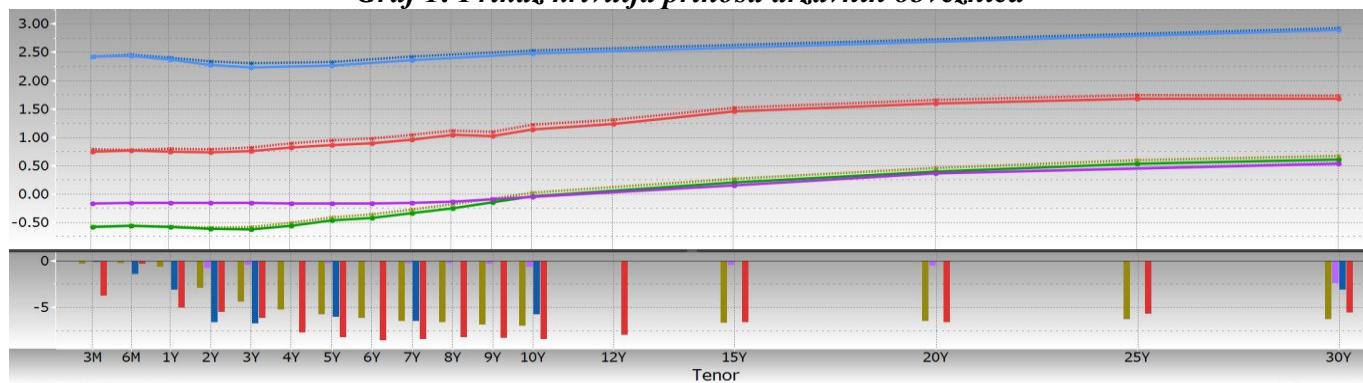
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	3.5.19	-	10.5.19	3.5.19	-	10.5.19	3.5.19	-	10.5.19	3.5.19	-	10.5.19
2 godine	-0,59	-	-0,62	2,33	-	2,27	0,80	-	0,74	-0,15	-	-0,16
5 godina	-0,41	-	-0,47	2,32	-	2,26	0,95	-	0,86	-0,16	-	-0,16
10 godina	0,03	-	-0,05	2,53	-	2,47	1,22	-	1,14	-0,04	-	-0,05

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	3.5.19	-	10.5.19
3 mjeseca	-0,553	-	-0,556
6 mjeseci	-0,566	-	-0,569
1 godina	-0,546	-	-0,543

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.05.2019. godine (pune linije) i 03.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pooštavanje tenzija između SAD i Kine je već početkom sedmice bilo u fokusu tržišta, a dešavanja oko pregovora ove dvije zemlje uticalo su na pad evropskih indeksa dionica, kao i na pad sigurnijih obveznica eurozone. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 3 i 7 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Osim priličnog pada globalnih, pa tako i evropskih indeksa dionica, na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama imale su nove prognoze Evropske komisije. Ove prognoze, saopštene početkom prošle sedmice, ukazuju na **privredni rast eurozone u ovoj godini od 1,2%, dok je u februaru bilo očekivano 1,3%**. Za 2020. godinu se očekuje rast GDP-a u eurozoni od 1,5% (ranije očekivano 1,6%). **Najveća promjena prognoza rasta GDP-a pojedinačnih članica zabilježena je u Njemačkoj, gdje se sada očekuje rast od samo 0,5% u ovoj godini, dok je ranije očekivano 1,1%, a upozorava se da bi eskalacija trgovinskih tenzija mogla i dodatno negativno uticati na očekivanja. Iako se očekuje blagi oporavak privrednog rasta Italije ove godine (0,1%), EK prognozira da će odnos duga i GDP-a iznositi 2,5%, ali se očekuje da će taj odnos do 2020. godine biti povećan na 3,5%, što je preko graničnog nivoa EU od 3%, a što bi značilo da će Italija biti jedina članica EU u 2020. godini koja će prekršiti dozvoljena prekoračenja deficita.** Nakon slabih prognoza za Italiju, kao i generalno povećane potražnje za sigurnim investicijama, prinosi italijanskih obveznica su bilježili priličan rast te su na sedmičnom nivou povećani između 12 i 17 baznih poena. Zbog suprotnog smjera kretanja prinosa, razlika

između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica je na kraju prošle sedmice povećana na oko 273 bazna poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	MAJ	1,2	5,3	-0,3
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	APR	51,3	51,5	51,6
3.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	MAR	-5,4%	-6,0%	-8,1%
4.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	MAR	-2,6%	-0,9%	0,2%
5.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	MAR	-0,1%	-0,9%	0,5%
6.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	MAR	-1,2%	-3,1%	-0,2%
7.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	MAR	-0,8%	-1,4%	0,9%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	MAR	-	0,5%	2,6%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	MAR	-	-1,0%	0,1%
10.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	MAR	-4,50	-5,32	-4,13
11.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	MAR	20,0	22,7	18,0
12.	Maloprodaja – EZ (G/G)	MAR	1,8%	1,9%	3,0%
13.	Maloprodaja – Italija (G/G)	MAR	1,0%	-3,3%	0,9%
14.	Stopa inflacije – Holandija	APR	-	3,0%	2,9%
15.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	APR	-	-91,5	-34,0
16.	Stopa nezaposlenosti – Portugal (kvartalno)	I kvartal	-	6,8%	6,7%
17.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	FEB	-	18,5%	18,6%

SAD

Prošla sedmica u SAD je protekla u znaku dešavanja oko trgovinskog rata između SAD i Kine, a što se odrazilo na smanjenje prinosa na američke obveznice, kao i na indekse dionica. Naime, pregovori koji su vođeni krajem sedmice nisu rezultirali postizanjem sporazuma, te je u petak, kako je i ranije najavljeno, počela primjena povećanih tarifa na uvoz kineske robe u vrijednosti od oko 200 milijardi USD. Zvaničnici Kine su izjavili da će ta zemlja poduzeti kontramjere u narednom periodu. Trgovinski rat između ove dvije zemlje znatno je uticao na globalnu ekonomiju u prošloj godini, a situacija bi se mogla pogoršati s obzirom na to da je predsjednik SAD najavio dodatno povećanje tarifa na kinesku robu u vrijednosti od oko 325 milijardi USD. Tokom vikenda, predsjednik Trump je izjavio da bi bilo mudro da Kina sada djeluje kako bi se postigao trgovinski sporazum, upozoravajući na to da će SAD ponuditi daleko lošije uslove, ukoliko on bude ponovo izabran za predsjednika na izborima koji će se održati naredne godine.

Fed je u polugodišnjem izvještaju o finansijskoj stabilnosti istakao zabrinutost zbog povećanja rizičnih korporativnih zaduženja s obzirom na to da krediti kompanijama s posebno visokim zaduženjima sada premašuju ranije vrhunce iz 2007. i 2014. godine. Potpredsjednik Fed-a Clarida je izjavio da ne vidi dobar razlog za povećanje ili smanjenje referentne kamatne stope te da trenutna monetarna politika može pomoći inflaciji u dostizanju ciljanog nivoa od 2%.

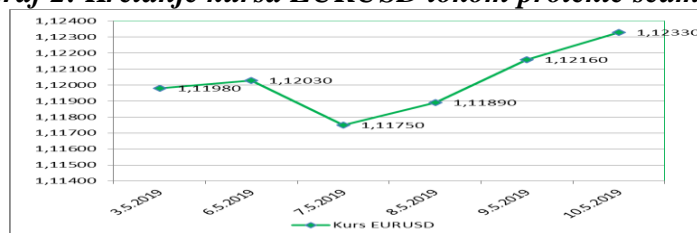
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a, GDP SAD će u tekućoj godini zabilježiti rast po stopi od 2,6% (prethodno prognozirano 2,4%), dok se za 2020. i 2021. godinu prognozira godišnja stopa rasta od 1,9%. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje (1,9%), dok je prognoza iste za narednu godinu blago revidirana na 2,1% sa 2,2%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	MAR	-50,1	-50,0	-49,3
2.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	APR	2,3%	2,2%	2,2%
3.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	APR	2,1%	2,0%	1,9%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	3. MAJ	-	2,7%	-4,3%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. MAJ	220.000	228.000	230.000
6.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	5. MAJ	-	59,8	60,4
7.	Zalihe u veleprodaji (M/M) F	MAR	0,0%	-0,1%	0,0%
8.	Mjesečno stanje budžeta (milijardi USD)	APR	160,5	160,3	-146,9
9.	Potrošački krediti (u mlrd USD)	MAR	16,0	10,28	15,45
10.	Prosječne zarade po radnom satu (G/G)	APR	-	1,2%	1,3%

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1198 na nivo od 1,1233, što predstavlja rast od 0,31% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekla sedmica u Velikoj Britaniji obilježena je pregovorima između vladajuće Konzervativne partije i opozicione Laburističke partije o pitanju Brexita. Početkom sedmice UK Telegraph je objavio vijest da premijerka May želi da potpiše sporazum s liderom opozicije Corbynom kako bi izbjegla imenovanje novih članova u EU Parlament. Ipak, postoji slaba spremnost za međupartijski sporazum među članovima partije premijerke May. Kako se u ovom izvoru pominje, May je upozorena da bi članovi njene partije mogli početi s aktivnostima za njenu smjenu već u ovoj sedmici ukoliko ona postigne sporazum s Laburističkom partijom.

Sastanci održani početkom sedmice pojačali su špekulacije oko toga da su razgovori u zastoju, te da nije izvjesno da će se sporazum postići. Krajem sedmice premijerka May je izjavila da će međupartijski pregovori s glavnom opozicionom strankom, s ciljem postizanja kompromisa oko Brexita, biti nastavljeni danas, dok će Vlada diskutovati s EU o mogućim promjenama vezanim za Brexit, u zavisnosti od rezultata pregovora među partijama.

Viceguverner BoE Ramsden je izjavio da je BoE uglavnom zaštićena od većine rizika po finansijsku stabilnost koji bi mogli da se pojačaju zbog nepostizanja sporazuma oko Brexita. Prema njegovom mišljenju, najveći rizici po finansijsku stabilnost uglavnom su ublaženi, a tiču se odsustva budućih akcija EU vlasti, dok su značajni rizici prisutni u dijelu domaćinstava i biznisa.

Član MPC BoE Saunders smatra da je malo vjerovatno da će BoE povećati referentnu kamatnu stopu, čak i ukoliko ekonomija bude bilježila napredak pod uticajem glatkog Brexita. On je upozorio da, iako će poslovne investicije vjerovatno jačati u slučaju glatkog Brexita, brojne druge neizvjesne situacije mogu uzrokovati njihovu stagnaciju, te dodao da očekuje da će kamatne stope tokom vremena blago rasti, ali to neće biti ni ubrzo niti će taj rast biti brz. Saunders je izjavio i da je sada neutralni nivo kamatne stope, koji niti stimulise niti usporava ekonomiju, vjerovatno oko 2%, u poređenju sa stopom od 5%, koliko je iznosila prije finansijske krize 2008. godine. UK Telegraph je objavio vijest da se premijerka May priprema da održi glasanje u naredne dvije sedmice ukoliko pregovori o Brexitu s Laburističkom partijom propadnu, ali i zbog toga što traži mehanizam kojim bi prisilila Parlament da izabere put naprijed, prije nego što rizikuje još jedan zastoj.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Halifax cijene kuća (M/M)	APR	0,1%	1,1%	-1,6%
2.	GDP (Q/Q) P	I kvartal	0,5%	0,5%	0,2%
3.	Lična potrošnja (Q/Q) P	I kvartal	0,5%	0,7%	0,3%
4.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	I kvartal	0,4%	1,4%	1,3%
5.	Izvoz (Q/Q) P	I kvartal	1,7%	0,0%	1,6%
6.	Uvoz (Q/Q) P	I kvartal	4,5%	6,8%	2,1%
7.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	I kvartal	-0,7%	0,5%	-0,9%
8.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAR	0,5%	1,3%	0,4%
9.	Prerađivački sektor (G/G)	MAR	1,1%	2,6%	1,2%
10.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	MAR	13,70	13,65	14,43

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,85018 na nivo od 0,86395, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3173 na nivo od 1,2998.

JAPAN

Protekle sedmice objavljen je zapisnik s martovske sjednice MPC BoJ u kojem je navedeno da je većina kreatora monetarne politike izjavila da će trebati vremena da se dostigne ciljani nivo inflacije, te da je važno preduzeti preventivne mjere kada to bude potrebno.

Jačanje trgovinskih tenzija između SAD i Kine utiče i na finansijsko tržište u Japanu, s obzirom na to da isporučuje velike količine elektronskih uređaja u Kinu, a koji se koriste za izradu gotovih proizvoda namijenjenih za tržište SAD. Tokom prošle sedmice japanski indeks dionica Nikkei je zabilježio snažan pad od 4,11% na sedmičnom nivou, dok je referentni prinos na desetogodišnje obveznice zabilježio najniži nivo od početka aprila.

Guverner BoJ Kuroda je, nakon što se pojavila ideja u određenim krugovima u SAD o mogućnosti da vlade mogu više agresivno da povećaju potrošnju bez uzrokovanja hiperinflacije, odbacio ovu ideju te dodao da ekonomske politike Tokija nisu ni blizu ovom konceptu. Kuroda je izjavio da bi se hiperinflacija mogla dogoditi ne samo u ekstremnim okolnostima, kao što su one nakon rata, već i zbog političkih neuspjeha, kako je to vidljivo u nekim zemljama Latinske Amerike i Azije.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

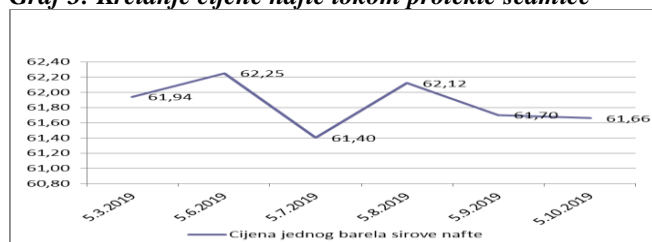
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	APR	3,2%	3,1%	3,8%
2.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	MAR	-0,5%	-1,9%	-0,7%
3.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	MAR	1,6%	2,1%	1,7%
4.	Indeks potrošačkog povjerenja	APR	40,3	40,4	40,5
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	APR	-	50,2	49,2
6.	PMI indeks uslužnog sektora	APR	-	51,8	52,0

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 124,45 na nivo od 123,52 (najniži nivo od početka godine). JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 111,10 na nivo od 109,95.

NAFTA I ZLATO

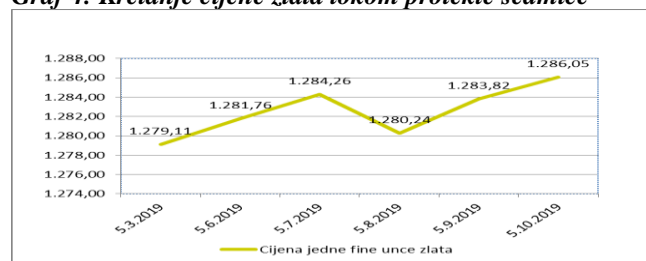
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,94 USD (55,32 EUR). Tokom sedmice cijena nafte se kretala u prilično uzanom rasponu, bez značajnih promjena. Cijena nafte je trenutno pod uticajima očekivanja novosti vezano za trgovinske pregovore između SAD i Kine, ali i pojačanih zaliha ovog energenta u SAD. Nakon što je nafta u prvom kvartalu ove godine zabilježila najveći kvartalni rast u posljednjih skoro deset godina, u ovom mjesecu bilježi postepeni pad. Znakovi da bi Saudijska Arabija mogla pojačati ponudu, kako bi se pokrili gubici zbog manje ponude nafte od strane Irana, kao i neizvjesnosti oko trgovinskog sporazuma između SAD i Kine su glavni pokretači cijene nafte. Takođe, podršku cijeni nafte pružaju pojačane tenzije između SAD i Teherana, kao i vjerovatnoća da će se obim ponude nafte od strane Venecuele smanjiti. Saudijska Arabija je objavila da su dva njena tankera napadnuta tokom plovidbe u Perzijskom zalivu, što je pojačalo regionalne tenzije, dok SAD pojačavaju pritiske na Iran. Tankeri Saudijske Arabije su oštećeni u nedjelju ujutro u „sabotažnom napadu“ na obali Ujedinjenih Arapskih Emirata. Tankeri su se približavali Hormuškom zalivu koji je najvažnija transportna ruta za naftu. Odgovornost za ovaj incident još niko nije preuzeo. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,66 USD (54,89 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.279,11 USD (1.141,89 EUR). Tokom sedmice cijena zlata je uglavnom bilježila rast pod uticajem špekulacija o postizanju trgovinskog sporazuma SAD i Kine te izraženih prijetnji predsjednika Trumpe povećanjem carina na uvoz iz Kine, koje su se kasnije obistinile. Ovakve okolnosti pojačavaju tražnju za sigurnim investicijama, poput zlata, a smanjuju ulaganja u rizičnije aktive. Cijena zlata je nešto značajniji pad zabilježila sredinom sedmice, nakon što je predsjednik SAD Trump sugerisao da bi bilo moguće postizanje sporazuma s Kinom, još u protekloj sedmici. Krajem sedmice cijena zlata je povećana nakon što su SAD donijele odluku da uvedu carine na robu u vrijednosti od oko 200 milijardi USD, koja se iz Kine uvozi, što je produbilo nesuglasice među ovim zemljama, ali i pojačalo zabrinutost oko globalnog ekonomskog rasta. Nakon ovakvih odluka SAD, Kina je odmah odgovorila da je „spremna da uzvрати udarac“ ali nije pružila bilo kakve detalje. Pregovori između dvije ekonomije, koji su u prošloj sedmici vođeni načinili su ograničen napredak. Uzimajući u obzir da sporazum nije postignut, vjerovatno će očekivanja ishoda potencijalnog sporazuma i dalje imati najveći uticaj na kretanje cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.286,05 USD (1.144,96 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.